

SREBRNI LETAC

KNJIGA 2

Sten Li / Džek Kirbi / Dž. Majkl Strazinski / Esad Ribić
Srebrni Letač

GALAKTUSOVO POREKLO

Sten Li / Džek Kirbi

Prvo objavljivanje septembar 1983.

ODGOVOR

Sten Li / Džon Bjusema

Prvo objavljivanje 1980.

SUDNJI DAN

Sten Li / Džon Bjusema

Prvo objavljivanje 1988.

REKVIJEM

Dž. Majkl Strazinski / Esad Ribić

Prvo objavljivanje 2007.

NASLOVI ORIGINALA

- The Origin of Galactus -
- The Silver Surfer: Answer -
- The Silver Surfer: Judgment day -
- The Silver Surfer: Requiem -

© 2014 MARVEL

© 2014 MARVEL. Marvel Entertainment Group Inc. Used with permission. No part of this book may be printed or reproduced in any manner whatsoever whether mechanical or electronic, without written permission of the authors and publisher.

The story, characters and incidents in the publication are entirely fictional. All characters appearing in this book and their distinctive likenesses are trademarks of MARVEL ENTERTAINMENT GROUP, INC. All Rights Reserved. Used under licence through Panini S.p.A., Italy.

This edition is published in 2014 by Darkwood.

IZDAVAČ

Darkwood d.o.o., Beograd
e-mail: info@darkwood.co.rs
www.darkwood.co.rs
011/2622-867
064/6465-755

GLAVNI UREDNIK

Slobodan Jović

UREDNIK

Vladimir Čuk

PREVOD

Vladimir Čuk

LEKTURA

Agencija Mahačma

DIZAJN

Vuk Popadić

PRELOM I PRIPREMA ZA ŠTAMPU

Dejan Đoković, Savo Katalina, Boban Knežević @ Pero i miš

PRELOM I PRIPREMA ZA ŠTAMPU PRATEĆIH TEKSTOVA

Vuk Popadić @ Sinergija dizajn

PRATEĆI TEKSTOVI

**Borislav Stanojević, Aleksandar Joksimović, Petar Jandrić,
Andrija Mihačević**

TEHNIČKI UREDNIK

Marko Poznanović

ŠTAMPA I POVEZ

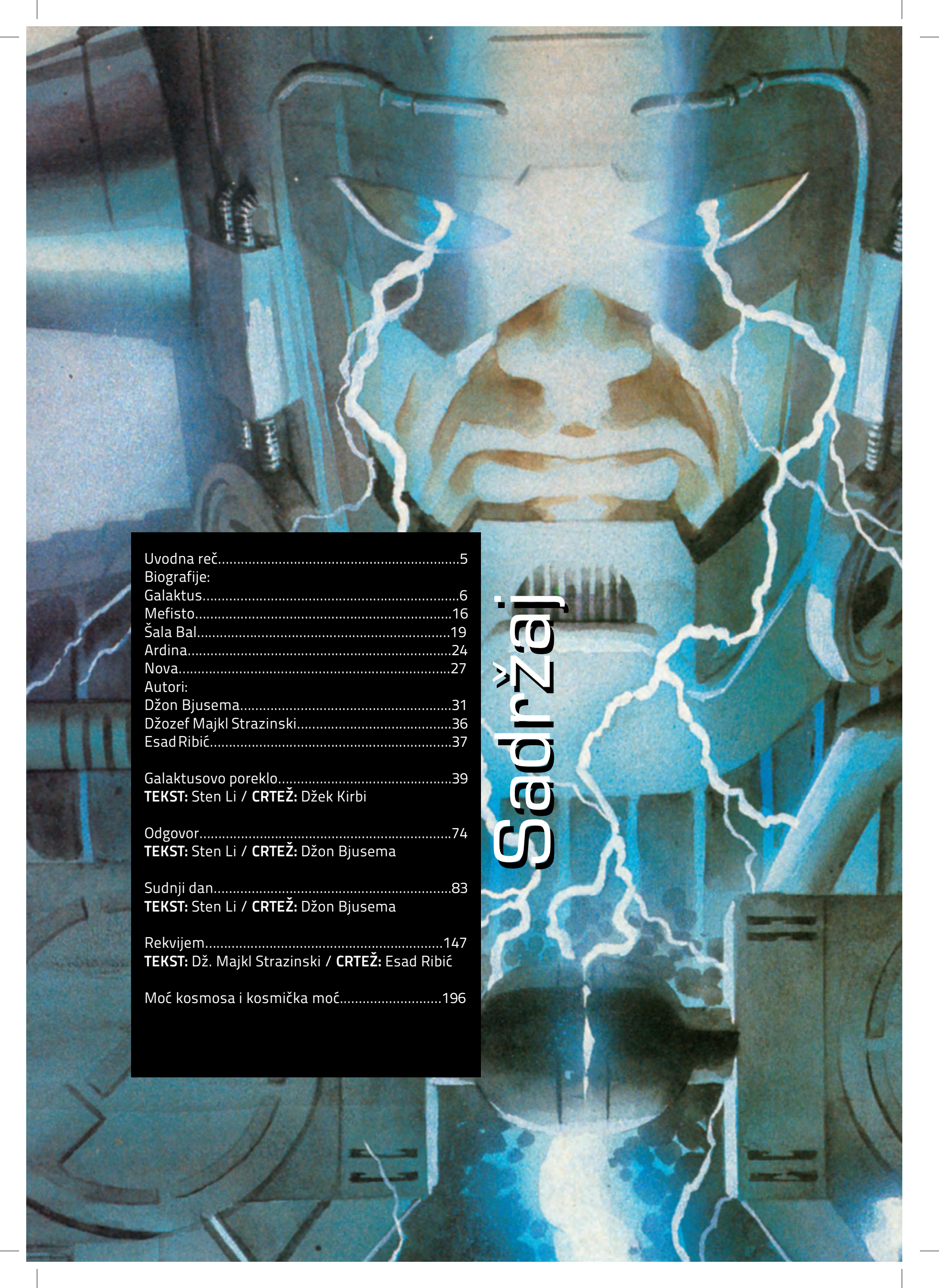
ROTOGRAFIKA, Subotica

CIP - katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

ISBN 978-86-6163-199-3
COBISS.SR-ID 206946572

SREBRNI LETAC

Uvodna reč.....	5
Biografije:	
Galaktus.....	6
Mefisto.....	16
Šala Bal.....	19
Ardina.....	24
Nova.....	27
Autori:	
Džon Bjusema.....	31
Džozef Majkl Strazinski.....	36
Esad Ribić.....	37
Galaktusovo poreklo.....	39
TEKST: Sten Li / CRTEŽ: Džek Kirbi	
Odgovor.....	74
TEKST: Sten Li / CRTEŽ: Džon Bjusema	
Sudnji dan.....	83
TEKST: Sten Li / CRTEŽ: Džon Bjusema	
Rekvijem.....	147
TEKST: Dž. Majkl Strazinski / CRTEŽ: Esad Ribić	
Moć kosmosa i kosmička moć.....	196

Sadržaj

Galaktus

Ime:
Galaktus

Nekadašnje ime:
Galan

Poreklo:
Galaktus – Kosmičko jaje
(Galan – planeta Taa
u vaseljeni koja prethodi našoj)

Uloga u kosmičkom poretku:
Žderač Svetova
(Galan – istraživač)

Visina:
Varira

Težina:
Varira

Boja kose:
Nepoznata

Boja očiju:
Nepoznata

Saveznici:
Srebrni Letač, Fantastična četvorka, Frenklin Ričards,
Uatu Posmatrač, druga apstraktna bića *Marvelovog*
univerzuma, poput Vječnosti

Neprijatelji:
Abraksas, Anihilus, Glad, Tanos

Istaknuti galaktusovi glasnici:
Srebrni Letač, Nova, Gospodar Plamena,
Teraks, Zvezdani Prah, Roj Ga Lak Tus

Moći:
Galaktus upravlja kosmičkom silom koja ga praktično čini svemoćnim. Neke sposobnosti se ipak ističu:

- upijanje energije živih planeta, koja ga održava u životu
- kosmička svest
- isceljivanje drugih bića
- manipulisanje energijom (stvaranje odbrambenih polja sila ili ubojitih energetskih zraka)
- teleportacija
- telepatija.

Pouzdanost se može reći da smisao postojanja Srebrnog Letača, glavnog junaka ove edicije, bez **Galaktusa** nije potpun. Isto se može reći i za ostatak *Marvelovog* univerzuma, koji je, poput stvarnog sveta, na sebi svojstven način podložan propadanju i konstantno stremljenju ka toplotnoj smrti. Da bismo počeli Galaktusovu priču, moramo pogledati unazad, u poslednje dane vaskrseljene koja prethodi našoj, gde Galan, istraživač s planete Taa, postaje svestan sveopšteg odumiranja koje preti da iznenada uništi čitav kosmos. Propast je oličena u neviđenom spoju radijacije i virusa, koji, odnoseći sve ljudske živote, donosi kolaps čitavog univerzuma. Nemoćan da išta preduzme, Galan, s tek nekolicinom sunarodnika, prinuđen je da napusti rodnu planetu Taa, taj dragulj poznatog univerzuma, u očajničkom konačnom putovanju prema kraju vaskrseljene, gde će ih stići misteriozna sveopšta smrt. U konačnom trenu umiruća otelotvorena kosmička svest uspostavlja kontakt s Galanovom svešću, stapajući ih u jedno biće, koje kroz Veliki prasak što stvara naš univerzum dobija nov život.

Ipak, taj neobični spoj svesti nije odmah prouzrokovao pojavu Galaktusa. Sve detalje o formiranju Žderača Svetova možete, nakon pratećih tekstova, pročitati u *Galaktusovom poreklu*, prvoj priči ove knjige. A od tog trenutka konačne metamorfoze u Galaktusa, on slobodan putuje svemirom, hraneći se životnim energijama čitavih planeta i čekajući kraj vremena, kad će svu tu energiju, čak višestruko, vratiti kosmosu tokom rađanja sledećeg univerzuma.

Jednog dana, međutim, dolazi do neočekivanog susreta, pri kom jedan najobičniji čovek drsko pokušava da zauzda tu nesavladivu silu prirode. Norin Rad s planete Zen-La stavljen je pred istu kušnju kao i Galan nakon što je postojanje njegovog gotovo savršenog sveta dovedeno u pitanje. U zamenu za opstanak svoje planete, on podnosi nadljudsku žrtvu i sklapa pakt s Galaktusom, zavetujući mu se na večnu službu. Galaktus do kraja vremena više nikad neće biti usamljen, a planete koje bi bile osuđene na propast dobile su nadu kad je na dužnost stupio Srebrni Letač – Galaktusov glasnik!

Jedna od tih planeta za koje nada postoji uprkos stalnom zovu odumiranja otelotvorenom u Galaktusu jeste i Zemlja, na kojoj superljudi postaju sve učestalija pojava. Prvi incident na Zemlji predstavlja preloman trenutak za Galaktusa i Letača, kao i za same zemaljske superheroje. Potpomognuti Uatuom, još jednim predstavnikom rase Posmatrača koji je zažmurio na iskonsku zakletvu svoje rase, Zemljani, s Ridom Ričardsom na čelu, dolaze do Konačnog poništavača (*Ultimate Nullifier*), naprave sposobne da uništi čitav kosmos. Galaktusova sprega sa univerzumom je tolika da heroji mogu da mu se suprotstave samo brisanjem čitave stvarnosti! Pokazavši neverovatnu hrabrost i dostojanstvenost pred trenutnim uništenjem, superheroji i obični ljudi uspevaju da zasluže naklonost Norina Rada, Srebrnog Letača, pa se on u obnovljenoj spoznaji ljudskih vrednosti, koje nadjačavaju najveće kosmičke sile, okreće protiv svog gospodara. Galaktus, s druge strane, poražen pred nepobedivim oružjem, daje reč da će se kloniti Zemlje, a Srebrnog Letača zarobljava na Zemlji da zauvek živi s ljudima – insektima u očima onoga čije postojanje prethodi samom svemiru – za koje je žrtvovao jedrenje nepreglednim kosmičkim prostranstvima. Galaktus istovremeno uviđa da je Zemlja planeta sa energijom jedinstvenom u celom kosmosu i da će joj se uvek vraćati, neprestano stavljajući heroje pred kušnju. S tom spoznajom Galaktus na izvestan način postaje glasnik, glasnik jednog novog doba za Zemlju i njene bratice, u kom čitav kosmos postaje njihova pozornica, na kojoj će heroji ljudske rase izvoditi kosmičku dramu rame uz rame s bogovima.

Nakon nekoliko susreta sa asgardskim bogovima Galaktus je, zauvek očaran Zemljom, pokušavao da joj se vrati, ili da bi vratio Srebrnog Letača pod svoje ili da bi iznova pokušao da utoli svoju večnu glad Zemljinom energijom. Jedan od ponovnih susreta sa Zemljanima odvio se kao posledica pobune još jednog glasnika – Teraksa. Teraks, bivši tiranin, uvidevši kakve osvajačke mogućnosti pruža kosmička moć koju mu je Galaktus podario, ucenjuje Fantastičnu četvorku da uništi gospodara entropije jer je to jedini način da se zauvek oslobodi njegove kontrole.

Mefistovo poreklo gubi se u nebrojenim eonima prošlosti. Legenda kaže da su Zemljom vladali Drevni bogovi (*Elder Gods*) pre nego što je na nju nogom prvi put stupilo misteriozno i supermoćno biće iz svemira (*The First Celestial Host*). Drevno biće Atum uspelo je da ih otera sa Zemlje, ali njihova ogromna mistična energija je ostala i iz nje su se uzdigli Gospodari pakla (*Hell Lords*). Mefisto je bio jedan od prvih i najmoćnijih. Iz velike *Marvelove* sage o Draguljima beskonačnosti (*Infinity Gems*), u kojoj titan Tanos pokušava da zagospodari celim univerzumom pomoću ovih dragulja, saznajemo da je Mefista zapravo stvorio prvi vlasnik tih dragulja, biće beskonačne snage, i da Mefisto poseduje određeno tajno znanje o njima – pomoću njih ne samo da se stiče neverovatna moć već se onaj ko ih poseduje može povezati direktno sa svakom dušom u univerzumu. Mefisto je, naravno, pokušao da se domogne dragulja, ali u tome nije uspeo.

Njegov domen vladavine nalazi se u posebnoj dimenziji, koju on naziva pakao ili had. To je mesto večnog ognja, pepela i vatre, večitog mučenja prokletih duša. U toj dimenziji Mefisto ima skoro apsolutnu moć. Retko ko mu se može suprotstaviti ili ugroziti njegov svet (u ovoj knjizi u priči *Sudnji dan* videćemo jedno od retkih bića koje je u stanju da to uradi). On živi u svom velelepnom i grotesknom dvorcu, a za ličnu zabavu u Areni prokletih duša (*Arena of Tainted Souls*) organizuje surove i beskrajne borbe među prokletima.

Mefisto je izuzetno moćan demon superiorne inteligencije, pomoću koje s lakoćom manipuliše i upravlja drugima a da oni nisu ni svesni toga. Magija je njegovo najveće oružje: može stvarati iluzije, prizivati natprirodna bića, čitati misli, teleportovati sebe i druge na beskonačne udaljenosti, menjati oblik, izgled i veličinu po sopstvenoj volji. Njegov pravi izgled je nepoznat. Praktično je neuništiv i otporan na svaku vrstu napada. Bukvalno je u stanju da uradi šta mu padne na pamet. Mefisto nije đavo, on je arhidemon. Jedino ograničenje koje ima jeste to što mora da dobije odobrenje od neke osobe da bi joj zarobio dušu i zato je vrhunski majstor prevare i laži. Van svoje dimenzije nije toliko moćan i zavisi od snage i raširenosti populacije svojih vernika.

Iako je po prirodi nezainteresovan za to da moć deli s bilo kim, ipak je imao potrebu da koliko-toliko osigura svoju zaostavštinu, pa je stvorio dvoje dece – sina Srce Tame (*Blackheart*) i ćerku Mefistu (*Mephista*). Međutim, kako iver ne pada daleko od klade, s vremenom, u želji da bude apsolutni vladar pakla, Srce Tame se okrenuo protiv oca i pokušao da ga ubije. Naizgled mrtav, Mefisto se našao u limbu jer u raj nije mogao da pređe, a u pakao njegova „duša“ nije mogla da se vrati. Međutim, čak i u takvom stanju, Mefisto je imao pod svojim okriljem dovoljan broj duša i njihovu snagu da uspe da se vrati u život. Njegov sin je neko vreme vladao paklom, dok ga Goust Rajder nije porazio, a Mefisto ponovo preuzeo svoje kraljevstvo. Srce Tame će nastaviti da pokušava da se domogne kraljevstva svog oca, za koje veruje da mu pripada. Za razliku od njega, Mefista je odana svom ocu i nikad mu se nije suprotstavila. Njen glavni cilj bio je Doktor Strejndž, vrhovni mag, ali nije imala uspeha u ratu koji je povelala protiv njega. Veoma je moćna, ali mlada i neiskusna.

U *Marvelovom* svetu stripa Mefisto je suvereni vladar pakla i niko nije uspeo da ga zbaciti s trona. Iako poznaje poraz, kao besmrtno i večno biće on mu ne pridaje mnogo značaja, jer za njega vreme ne igra bitnu ulogu. Njegovi neprijatelji nikad nisu uspeali da ga unište, jer kako je moguće uništiti samu esenciju zla? Možda jedino apokalipsom celog postojanja, a i to je pitanje. Do tada, lov na nove duše i širenje kraljevstva ostaće glavni cilj i zabava ovog princa tame.

Šala BAL

Ime:
Šala Bal

Poreklo:
Zen-La

Zanimanje:
Carica Zen-La

Visina:
175 cm

Težina:
57 kg

Boja očiju:
Plava

Boja kose:
Crna

Saveznici/prijatelji:
Srebrni Letač / Norin Rad, Fenan Rad, Andar Bal

Neprijatelji:
Mefisto, Galaktus, Nenora, Mrungo-Mu, Jaro Gort, Drevni od svemira

Moći:

U sebi nosi delić kosmičke moći kojom ju je Letač obdario, može da utiče na razvoj planetarne flore.

Pojavljivanje:

Srebrni Letač v1-v3, Enslavers, Homecoming, Silver Surfer & Warlock: Resurrection

Ona je ta. Prva i poslednja. Zvezda pred kojom sve ostale blede. Nedosanjan san i daleka misao koja je Letaču davala snagu da izdrži zatočeništvo na Zemlji. Prijateljica i voljena koja je bila uz njega kad mu je bilo najteže. Protiv sebe su imali sve – od obaveza i dužnosti, preko galaktičkih ratova, beskrajne udaljenosti i na koncu samog đavola.

Poput nebeskih tela, Šala i Norin su osuđeni da kruže jedno oko drugog, uvek izvan domašaja, izuzev u retkim trenucima kad bi se njihove putanje konačno presekle i kad bi uspeli da se nađu jedno drugom u zagrljaju. Ali ti trenuci sreće ne bi dugo potrajali, a ponekad sreće uopšte ne bi ni bilo. Tragedija je večni pratilac ovog bleštavog para, štaviše – moglo bi se reći da je ono što njih dvoje zaista dele zapravo tragedija, presečena tek ponekim radosnim trenutkom.

Šala Bal je nesumnjivo jedan od nosećih stubova kompletne Letačeve mitologije i isprva je njihov odnos – iz pera Stena Lija – bio skoro pesnički, šekspirovski, pun drame i zaklinjanja na večnu ljubav. Šala je prihvaćena kao Letačev status kvo, njegova jedina, prava i najveća ljubav – i u to se nije sumnjalo. Tek sa dolaskom sledeće generacije pisaca (Englhart, Starlin, Marz) počinje i nešto drugačiji tretman ovog para. Naivnost i nevinost koje su bile karakteristične za originalni serijal (*Srebrni Letač v1*) ustupiće mesto nešto realističnijem i manje idealističkom pristupu, koji je dozvolio našim junacima da odrastu a da pritom ne izgube ništa od svoje privlačnosti. Štaviše, zbog novostečenih mana i ožiljaka samo su postali još zanimljiviji i bliži čitaocima.

Šala Bal je – kao i Norin Rad – rođena i odrasla na Zen-La, planeti mira, nauke, blagostanja i dokolice. Njihov odnos prema takvom ustrojstvu rodne planete stvoriće prvu nepremostivu razliku među njima – dok je Norin bio frustriran stagnacijom njenih žitelja i nedostatkom izazova, Šala Bal je bila sasvim srećna i ispunjena spokojnim, mirnim i stabilnim životom.

Njih dvoje su se upoznali nakon tragične smrti Norinove majke. Po zenlavijanskom običaju, deci koja izgube nekog bliskog dodeljuje se prijatelj – njihov vršnjak – koji je tu da bude uz mališana i da mu kroz druženje olakša težak period. Šala Bal je dodeljena Norinu, prema kome je s vremenom počela da razvija simpatije, ali on je za to bio slep i sve vreme je posvećivao učenju, nauci i radu, duboko vezan za svog oca, koji mu je bio jedini preostali rod. Šala Bal je strpljivo čekala.

Vreme je prolazilo i njih dvoje su postali više od prijatelja, rodila se ljubav, ali ostale su i neke prepreke. Idilična planeta i zagrljaj voljene osobe bili su dovoljni za Šalu Bal, ali ne i za Norina, čije je celo biće jezdilo ka zvezdama i avanturama u beskrajnim prostranstvima. To je praznina koju Šala nije mogla da ispuni i izgarajuća želja koju Norin nije mogao da joj podredi.

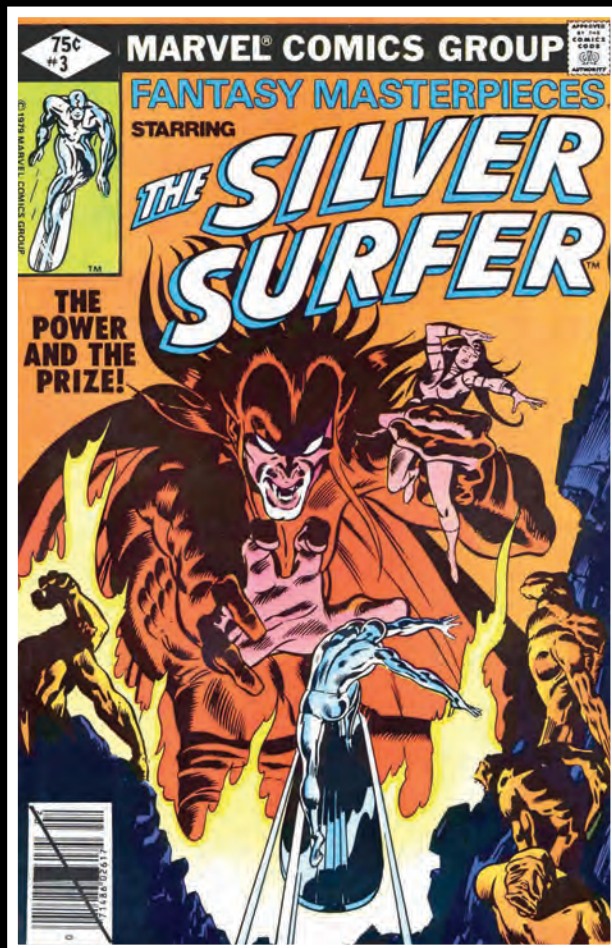
A onda je nastupio najsudbonosniji trenutak u životu mladog para – dolazak Galaktusa, Žderača Svetova. Dok se Šala Bal miri sa sudbinom, plamen koji gori u Norinu tera ga da se bori dalje. Dospevši do Galaktusa, Norin nudi sebe u zamenu za opstanak svoje planete. Galaktus to prihvata i nudi mu strašnu pogodbu – Norin postaje njegov glasnik, Srebrni Letač, čiji će jedini zadatak biti da luta svemirom i traži svetove bogate životnom energijom koja može utoliti Galaktusovu glad. Time spasava svoj svet, ali gubi Šalu Bal. Pre nego što će preuzeti dužnost, Letač se pozdravlja sa svojom dragom, koja ga moli da je povede sa sobom. Ipak, on to odbija, ne želeći da je osudi na večno prokletstvo lutanja kosmosom. Slomljenog srca, ali i dugog životnog veka, Šala odlučuje da dozvoli sebi da se nada Norinovom povratku, pa koliko god vremena to zahtevalo. Šala Bal čeka.

Hiljadama godina kasnije, za vreme Letačevog izgnanstva na Zemlji, u ovu tragediju se uključuje i sam nečastivi – Mefisto. U želji da osvoji Letačevu dušu, on odlazi na Zen-La i obećava Šali Bal susret s njenim voljenim, zauzvrat tražeći slepu poslušnost, što ona i prihvata. Mefisto navodi njen brod na zemaljsku raketnu odbranu, koja ga obara, ali Letač uspeva da je spase. Njihov susret je kratkog veka, jer je Mefisto odvođi u svoje carstvo i pokušava na sve načine da iskuša Letača, na koncu preteći da će vratiti Šalu na Zen-La ako mu se Letač ne povinuje. Šala Bal govori Norinu da ne pristane na Mefistove ucene i da će ga radije čekati još vekovima nego da dozvoli da on zbog nje izgubi samog sebe. Mefisto ispunjava svoju pretnju – vraća Šalu na Zen-La i ponovo uspostavlja beskrajnu udaljenost između dva srca. Šala Bal čeka.

Tražeći način da dospe do Letača, Šala se približava Jaru Gortu, opakom naučniku s planete Zen-La, ali i jedinom koji je u stanju da sagradi brod koji je može prevesti do Zemlje. On to i čini, pod uslovom da se Šala Bal uda za njega ako ne budu našli Letača ili ako je on pronašao novu ljubav na Zemlji. Po dolasku na Zemlju, oni pronalaze Letača u najgorem trenutku, dok ga u znak zahvalnosti ljubi devojka koju je spasao iz nevolje. Njihov brod biva oboren i Jaro Gort nudi napadačima saradnju kako bi uništili zajedničkog protivnika – Srebrnog Letača. U pokušaju da zaustavi Jara i spase Letača, Šala biva teško ranjena. Letač je pronalazi, ali njene rane se mogu zalečiti samo pomoću napredne zenlavijanske tehnologije, te mu ne ostaje ništa drugo do da je vrati u brod i pošalje nazad na matičnu planetu.

U jednom od svojih paklenih planova Mefisto opet otima Šalu Bal i ostavlja je samu na Zemlji da gladije i smrzava se, te time zadobija Letačevu poslušnost. On je tajno postavlja u štab SHIELD-a dok zapoveda Letaču da taj isti štab uništi. Plan Nečastivog propada, ali Šala Bal opet klizi iz Letačevih prstiju, odnesena Mefistovom činima.

U Latveriji, dominionu Doktora Duma, Letač na gradskom posteru vidi sliku Šale Bal na najavi Dumovog venčanja. Pronalazi je, ali ona ga ne prepoznaje i nema nikakva sećanja na raniji život. Doktor Dum ucenjuje Letača, tražeći od njega da uništi Fantastičnu četvorku, a zauzvrat mu nudi Šalu Bal s povraćenim sećanjem. Šali će se sećanja zaista vratiti, ali

ispostaviće se da je ona zapravo Helena, obična devojka i stanovnica Latverije koja igrom slučaja neodoljivo liči na Letačevu ljubav.

Doktor Dum, Letač i Fantastična četvorka će se ovog puta rastiati u relativnom miru, a Helena će nastaviti svoj predašnji život. Ono što niko ne čuje jeste kikot đavola, jer Mefisto tokom prošlog susreta s Letačem nije vratio Šalu na Zen-La, već ju je preneo u Latveriju i u njen um ugradio Heleninu ličnost. Ovog puta Mefisto pobeđuje jer dvoje ljubavnika nisu ni svesni jedno drugog iako ih dele puki kilometri.

Nakon mnogo neuspešnih pokušaja Letač uz pomoć Fantastične četvorke uspeva da se probije kroz barijeru koja ga drži na Zemlji, ali ne sme na nju više da se vrati jer će opet biti zatočen. On hita ka planeti Zen-La, ali tamo nailazi samo na ruine i na stanovništvo koje ga obasipa mržnjom. U razgovoru sa Šalinim ocem Andarom Balom doznaje da se Galaktus

posle njegovog izdajstva vratio na Zen-La i isisao život iz planete kojoj više ništa ne duguje, kao i da se Šala Bal nije vratila otkako ju je Mefisto poslednji put oteo. Letač napokon povezuje sve niti, uviđa dubinu Mefistove podvale i hita nazad ka Zemlji, svestan da srlja u novo izgnanstvo.

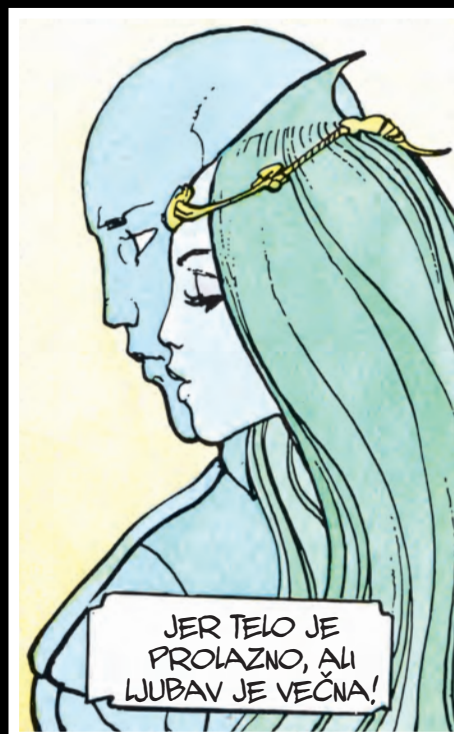
Pronalazi Helenu na Zemlji, ali se tom susretu pridružuje i Mefisto i sve ih prenosi u svoje carstvo. Šali Bal bivaju vraćena sećanja, ali je Mefisto smrtno ranjava tokom borbe s Letačem i pretvara njeno telo u čistu energiju, koju šalje nazad na Zen-La. U poslednjem trenutku Letač uspeva da joj podari delić svoje kosmičke moći, te se ona vraća na svoju planetu isceljena. Taj dar će imati još jednu, sudbonosnu posledicu – pod stopalima Šale Bal bujaće nov život iz mrtvog tla Zen-La. Još jednom, Šala će čekati svog Letača.

Nekoliko godina kasnije Letač opet pronalazi način da pobjegne sa Zemlje, ali ovog puta obavlja i jedan zadatak za Galaktusa, zauzvrat dobijajući potpuni oprost za svoje predašnje izdajstvo. Sasvim slobodan nakon decenija izgnanstva, Letač opet hrli kosmosom ka Zen-La, ka svojoj Šali Bal. Slika koju zatiče drugačija je od one prilikom prethodne posete – Zen-La se polako obnavlja i vraća joj se život, a Šala Bal je kao najvažniji instrument u tom procesu proglašena caricom.

Letač traži njenu ruku, ali sada ga ona odbija i moli ga za strpljenje. Obaveze koje su joj nametnute novim položajem ne daju joj dovoljno vremena za privatan život, a ne može da prihvati Letačevu pomoć u obnovi Zen-La jer su njegove davnašnje želje konačno ispunjene – Zenlavijanci najzad imaju svrhu, cilj i volju da se znoje i rade ne bi li nešto postigli. Letačevo korišćenje kosmičke moći u obnovi Zen-La oduzelo bi im tu svrhu i zanos. U svojoj najtežoj odluci Šala još traži od Letača da štiti rodnu planetu u nastupajućem sukobu između carstava Skrulova i Krijeva. On prihvata ulogu zaštitnika, ali ne želi više da čeka Šalu Bal, te s hladnim pozdravom odlazi put kosmičkih dubina.

Na poziv Šale Bal, Letač se vraća da brani svoju planetu od napada krijevske izvidnice, pritom joj saopštavajući kako postoji nova osoba u njegovom životu. Šala Bal optužuje Letača da je opet postao hladno distancirano biće kakvim ga je Galaktus načinio, ali je on podseća da su njegov povratak i odbrana Zen-La pokazatelj da ona nije sasvim u pravu.

U nastupajućem sukobu s Drevnima (*Elders*) Šala Bal će upoznati Mantis, Letačevu novu ljubav, i biće joj jasno šta on vidi u njoj. Ljudskog porekla, Mantis gaji daleko intenzivnije emocije od onih koje su uobičajene

videvši u njemu slepu surovost zbog koje bi bio pogodan glasnik.

Dželat Morg postaje novi glasnik, a Nova, slomljena, odlazi iz Galaktusove službe. Pokazaće se da je Morg daleko opasniji i lukaviji nego što izgleda, te će Srebrni Letač morati da okupi sve prethodne glasnike ne bi li ga porazio. Pre konačne borbe s Morgom probudiće se stari plamen između Nove i Letača i oni će odlučiti da prekinu samoću i da po završetku zadatka koji je pred njima nastave da putuju zajedno. Okupljeni glasnici tokom borbe jedva uspevaju da zaustave Morga, ali dok se prerano raduju, on s leđa napada Novu i nanosi joj smrtnu ranu. Frenki Rej, devojka koja je plamen u svakom smislu, gasi se pred Letačevim očima i u njegovom naručju.

Kako to biva u svetu superheroja, smrt je često samo privremena. Ubrzo posle nemilih događaja s Morgom Letač nailazi na Novu dok istražuje pećine duboko pod Zemljom. Uspavana, bez ikakvog sećanja na događaje od trenutka sopstvene smrti, Nova ipak živi. Letač prihvata ovaj obrt sudbine i novodobijenu šansu i odlazi s Novom put zvezda. Uprkos njenom čudnom ponašanju, ljubav se iznova budi i Letač joj se konačno u potpunosti predaje – umom,

telom i dušom. Ovo poslednje je presudno, jer u tom trenutku iluzija nestaje i umesto Nove ispred Letača stoji stari znalac – Mefisto.

Skoro dvadeset godina kasnije mini-serijal *Heralds* poigrava se idejom Novinog povratka u svet živih, ali ostavlja kraj prilično otvoren za tumačenje. Još uvek se čeka neki novi pisac koji bi se na te događaje nadovezao i konačno vratio Frenki svim fanovima koji je se rado sećaju.

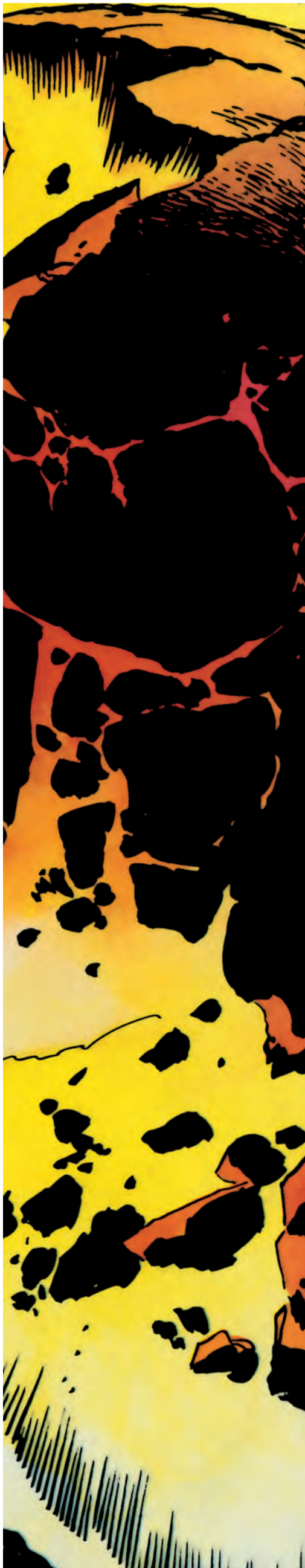
Kao što smo rekli na početku teksta, Nova ostaje Letačevo najveće „šta bi bilo“. Vatrene glasnik za koga je jedino beskraj bio dovoljan, devojka koja je uspela da donese osmeh na Letačevo lice i večiti vetropir. Njen plamen je trajao kratko, ali je u njemu bilo lepo goreti. Poput Srebrnog Letača, i mi ćemo se od nje rastati predivnim ispraćajem koji je dobila u izvedbi Rona Marza i Rona Lima. Na poznatoj srebrnoj dasci i uz tihi pozdrav, jedno zlatno telo biva poslato da večno gori u obližnjoj zvezdi. Zbogom, Frenki.

Avaj, hladna! Nema je.
Udovi ukočeni, bilo stalo;
S usana život iščezô je davno;
Pokriva smrt nju kô što slana rana
Najlepši cvet na polju pokriva.

(V. Šekspir, *Romeo i Julija*,
preveli Borivoje Nedić i Velimir Živojinović)

Tekstove o Šali Bal, Ardini i Novi napisao Petar Jandrić

Džon BJUSEMA

Ime: Džon Bjusema (Đovani Natale Bjusema)

Rođen: 11. decembra 1927. u Bruklinu, Njujork, SAD

Premинуo: 10. januara 2002. u Port Džefersonu (Long Ajland), Njujork, SAD

Zanimanje: strip-crtič (povremeno i tušer), ilustrator

Nadimci: Veliki Džon (*Big John*), zbog čuvene opaske Stena Lija da je „bear of a man”, i Mikelandelo stripa, zbog ljubavi prema radovima tog majstora

Najznačajniji radovi: *Osvetnici*, *Srebrni Letač*, *Tor*, *Fantastična četvorka*, *Konan*

Priznanja: Kuća slavnih Vila Ajznera (2002), njemu u čast jedna od kategorija u kojoj se dodeljuju nagrade Akstur u Španiji ponela je naziv *Special John Buscema*, a dobitnik je i brojnih drugih pojedinačnih nagrada

Džon Bjusema rođen je u Bruklinu, a detinjstvo je proveo u kraju zvanom Red Huk. Odmalena je voleo da crta i da provodi vreme u lokalnoj biblioteci, gutajući knjige o životu i delima velikih slikara, koja je često kopirao, a među njima se izdvajao veliki Mikelandelo (kasnije će, zanimljivo, dobiti nadimak Mikelandelo stripa). Mladi Džon je bio dobar učenik, ali je zbog velikog interesovanja i talenta za crtanje, uz podršku nastavnika i majke (otac je želeo da on postane krojač ili trgovac) završio Srednju muzičko-umetničku školu na Menhetnu. Kako je kasnije isticao, u srednjoj školi nije razvio odgovarajuće veštine, mada se tokom školovanja u Džonu razvila još veća ljubav prema umetnosti, a posebno prema delima impresionista. Zbog toga je kasnije, godinu i po dana, dvaput sedmično, pohađao časove crtanja i dizajna na Institutu Prat. Voleo je stripove (kao dečak *Popaja*, a u osnovnoj školi je obožavao *Supermena*), ali se nakon srednje škole to interesovanje izgubilo. Želeo je da se bavi slikarstvom, a bio je zainteresovan i za ilustracije. Međutim, pošto nije uspevao

da pronade posao kao ilustrator, 1948. godine obreo se u svetu stripa. Javio se na oglas koji je pročitao u *Njujork tajmsu* i zaposlio se u izdavačkoj kući *Tajmli komiks*, koja je kasnije prerasla u *Marvel*. U to vreme – a i dugo nakon toga – u toj kući urednik je bio čuveni Sten Li. Što se tiče radova za *Tajmli*, ali i za druge izdavače, lepeza žanrova u kojima se oprobao obuhvatala je vestern, kriminalističke naslove, horor, fantastiku, istoriju, kao i ljubavne stripove (*romance comics*). Bjusema je uvek uspevao da prilagodi svoj talenat izazovu koji bi se pred njim našao, ali u to posleratno vreme superherojski strip, popularan tokom Drugog svetskog rata (*Kapetan Amerika* kao glavni serijal *Tajmlija*), bio je sasvim skrajnut i proći će petnaestak godina pre nego što Bjusema počne da se bavi žanrom koji će ga proslaviti. Njegovi uzori bili su Hal Foster, Aleks Rejmond i Bern Hogart. Pored kvalitetnog crteža (isprva je stizao da nacrti tek pola table nekog stripa dnevno, ali vrlo brzo je došao do table i po), Bjusema je mnogo pažnje posvećivao pripovedačkom aspektu stripova, a Fostera je smatrao najboljim pripovedačem u svetu stripa. Izuzetno važan trenutak bio je onaj u kom je došao do knjige *Ljudska figura* Džona Vanderpoela, pomoću koje je naučio anatomiju. Tokom cele svoje profesionalne karijere neprestano je, čak i na pozadinama „zvaničnih“ tabli stripova, crtao i skicirao ljudske figure u pokretu, u čemu je postao nenadmašan; toliko da mu, za većinu crtača uobičajene, foto-reference uopšte nisu bile potrebne. Te „izgubljene“, kako ih pojedini esejisti nazivaju, skice i crteži (jer Bjusemu nije zanimalo šta će biti s njima nakon što zadovolji svoju želju da nacrti ono što bi u određenom trenutku zamislio), neke urađene samo olovkom, druge tek delimično, a treće sasvim istuširane, kriju u sebi pun umetnički domet i stremljenja

Bjusema je često izjavljivao – a što, s obzirom na kvalitet njegovih radova, zvuči potpuno neverovatno – kako nikad nije ni želeo da bude crtač stripova! Želeo je da bude slikar, ali na taj način nije mogao da obezbedi egzistenciju. Retko je čitao čak i stripove na kojima je sam radio i nije se opterećivao njihovim čuvanjem. Pošto su najčešće „drugi tuširali njegove crteže, to nisu bili njegovi radovi“. Izuzetak su bili oni malobrojni koje jeste on istuširao, poput pojedinih epizoda *Konana*, koje su mu bile drage.

Džona Bjuseme. Jednom je rekao kako „obožava da crta bilo šta što se kreće“, a kao umetnik briljira baš u toj svojoj sposobnosti da uhvati i pokaže pokrete ljudskih figura, savršenih oblika i linija, onako kako ih ne vidamo na slikarskim platnima, fotografijama ili u filmovima, već samo u stripovima.

Početak pedesetih godina XX veka vlasnik *Tajmlija* (izdavač se kasnije jedno vreme zvao i

Atlas) Martin Gudman odlučio je da svi do tada zaposleni crtači ubuduće budu angažovani kao slobodni umetnici. To je smanjilo njihove prihode, pa je Bjusema nekoliko godina radio i za druge izdavače (izdvojmo *Del/Vestern*, za koje je radio *Roja Rodžersa*, serijal zasnovan na ulogama istoimene zvezde vestern filmova, te strip-adaptacije filmova uglavnom zasnovanih na istorijskim događajima ili klasičnim romanima, od kojih je najviše voleo *Sedmo Sinbadovo putovanje*), a mahom mu nije bilo dozvoljeno da se potpiše na svojim radovima (iako za to nije ni mario). Krajem 1953. godine oženio se *Dolores*, s kojom je dobio ćerku *Dajen* i sina *Džona Mlađeg*. Bio je izuzetno privržen porodici i voleo je da uživa u miru porodičnog doma, zbog čega je kasnije drage volje prihvatio mogućnost da radi od kuće. Njegov mlađi brat *Silvio*, poznatiji kao *Sal Bjusema*, takođe je poznati strip-crtač, a i Džonova unuka *Stefani Bjusema* krenula je stopama slavnog dede i bavi se ilustrovanjem i crtanjem stripova. Kasnih pedesetih, zbog lošeg stanja u kom se našla strip-industrija (velikim delom zbog ozloglašnog *Komiks koda*), pa i kompanija *Tajmli*, Bjusema se okreće ilustracijama. Radio je reklamne ilustracije za veliki njujorški studio *Čajt* uz velikane poput *Boba Pika* i *Franka Makartija*, poznatih po

ilustracijama filmskih postera. U tom periodu izgubio je interesovanje za strip, istovremeno se, kroz ovaj posao, približivši svojoj najvećoj pasiji – slikarstvu. Crtanje stripova je dinamičan posao, uz nezaobilazne rokove, nasuprot čemu je mogao dane da posveti stvaranju jedne jedine ilustracije.

Srebrno doba stripa i *Marvelova* revolucija

Bjuseminom povratku stripu prethodi otpočinjanje perioda u istoriji stripa poznatog kao srebrno doba (*Silver Age of Comic Books*), koje je obeležila renesansa superherojskog stripa. Ukratko, Džulijus Švarc, urednik izdavačke kuće *DC komiks*, dao je u to vreme novu šansu Flašu, najbržem čoveku na svetu. Uspeh nije izostao, a usledili su i *Zelena Svetiljka* (*Green Lantern*) i *Američka liga pravde* (*Justice League of America - JLA*), u kojoj su se našli Superman, Betmen, Čudesna Žena i drugi. Uvidevši priliku koja se pojavila, Martin Gudman, prvi čovek (tada) *Atlase*, naložio je Stenu Liju da i naslovi koje oni izdaju budu u skladu s trendom koji

Bjusemin *Letač* je vrlo brzo po objavljivanju stekao kulturni status među čitaocima, postavši svojevrsni fenomen popularne kulture, koja je tih godina doživljavala procvat. Petnaest godina kasnije režiser Džim Makbrajd, autor rimejka Godarovog filma *Do poslednjeg daha* (*A bout de souffle*) iz 1960, s Ričardom Girom i Valeri Kapriski u glavnim ulogama – *Breathless* iz 1983, pravi jednu od najvećih reklama, ali i posveta stripu. U prvom filmu maestralni Belmondo igra buntovnog Mišela Poakara, kradljivca automobila koji idealizuje Hemfrija Bogarta, na čije se filmove Godar dobro oslanja. U rimejku, umesto referenci na filmove iz zlatnog doba, imamo reference na jedan strip iz srebrnog doba; pogađate – na *Srebrnog Letača*! Gir tumači lik Džesija, „buntovnika bez razloga”, opsednutog rokenrolom i Letačem, koji stvara sopstveni sistem vrednosti kroz postupke ovog stripskog junaka. Džesiju je potreban svemirski pravednik ne bi li najpre prihvatio samog sebe, a potom sve (da li stvarno?) podredio ljubavi, jer Letač tvrdi: „Love is the power supreme”. I stripski i filmski junak imaju pesimističnu viziju sveta, ali se Letač protiv toga bori, dok je Džesi isprva ignoriše, a potom joj se prepušta...

je revitalizovao *DC*. *Atlas* prerasta u *Marvel komiks*, a prvi naslov-odgovor na poteze *DC*-ja bio je strip *Fantastična četvorka* (*Fantastic Four*), o porodici heroja koje je Li osmislio s Džekom Kirbijem. Kasnije je ovaj sjajni tandem kreirao i *Hulka*, *X-mene*, *Ajron Mena*, *Tora*, izazvavši svojevrsnu revoluciju u devetoj umetnosti.

Džon Bjusema vratio se stripu 1966, kad mu je Sten Li dao primamljivu ponudu: primanja u visini onih koje je dobijao baveći se ilustriranjem uz mogućnost da radi kod kuće. Njegovi prvi radni zadaci za *Marvel* bili su na serijalima *Nik Fjuri* i *Neverovatni Hulk*. Međutim, njegov ustaljeni realistični način crtanja, iako kvalitetan, nije odgovarao novom vremenu. Takav crtež je pre svega delovao „sporo” naspram egzotičnih i eksplozivnih kreacija Džeka Kirbija, pa mu je urednik Li naložio da prouči stripove nastale u prethodnih nekoliko godina (jer su Bjusemi bili potpuna nepoznanica) i prilagodi svoj crtež standardu i estetici koje je postavio Kirbi. Inače, dvojica velikana devete umetnosti nikad nisu bili preterano bliski, ali postojalo je veliko uzajamno poštovanje, a Bjusema je često isticao kako „ne bi opstao u svetu stripa da nije bilo Džeka Kirbija”. Nakon perioda prilagođavanja usledio je prvi duži, maltene dvogodišnji Bjusemin angažman, i to na *Osvetnicima*, pandanu pomenutoj *JLA*, u saradnji sa scenaristom Rojem Tomasom, s kojim će i kasnije uspešno sarađivati. Ovaj period ostaje upamćen pre svega po epizodama broj 57 i 58, kada se *Osvetnicima* pridružio android *Vision*. Potom je crtao *Sub-Marinera*, radio na serijalu-maskoti *Marvela*, *Spajdermenu* i

ODGOVOR

TA PLANETA NEMA IME. NIJE JOJ NI POTREBNO.
NIKO JE NE MOŽE NAĆI. NIKO JOJ NE MOŽE PRIĆI.
NIKO NE MOŽE KORAĆATI NJENOM ODAVNO
MRTVOM POVRŠINOM. NIKO SEM DVOJICE.
OVE DVOJICE. OVO JE NJIHOVA PRIČA.

STOJIMO NA
NAJUDALJENIJEM
ASTEROIDU U CELOM
SVEMIRU. PA
IPAK...

MISTERI-
JA OSTAJE.
ŠTA LEŽI
IZA NJEGA?
GDE MU JE
KRAJ?

PRIČA O SREBRNOM LETAČU

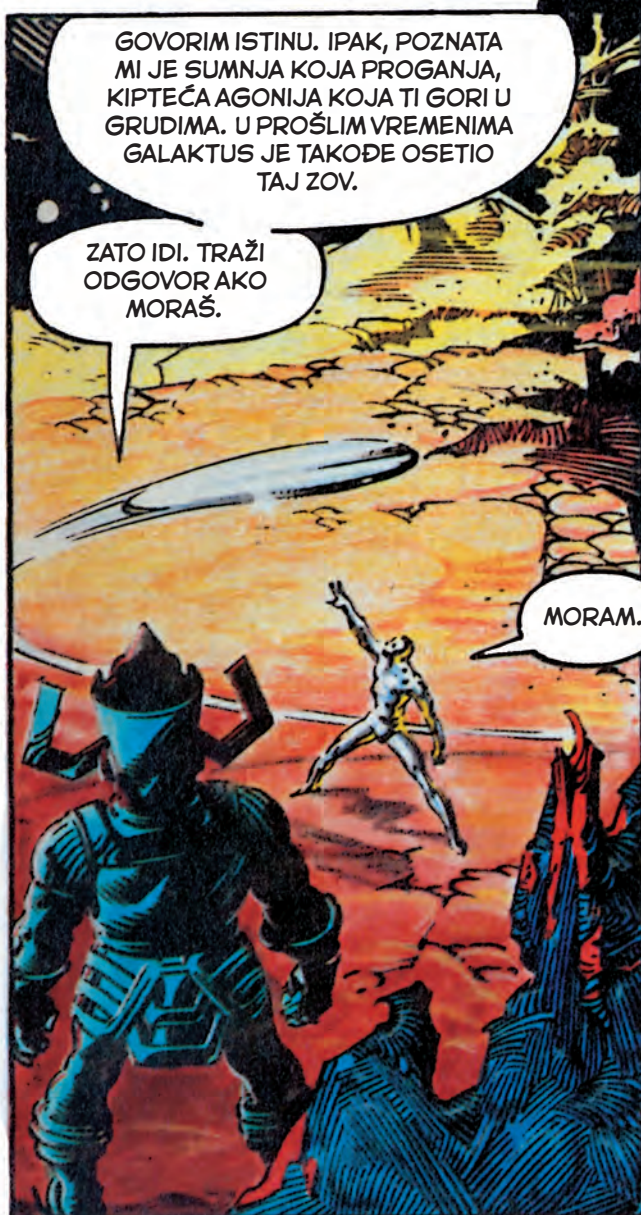
LAŽEŠ! NE POSTOJI
SAVRŠENA TAJNA! NE
POSTOJI BRAVA BEZ
KLJUČA!

JA LAŽ NE POZNAJEM. MOJA JE MOĆ APSOLUTNA. GALAKTUS
NEMA RAZLOGA DA GOVORI NEISTINU.

ONDA MI SE PRIDRUŽI
U POTRAZI. OTKRIJMO
ŠTA SE NALAZI VAN GRA-
NICE KOSMOSA. SAMO MI
MOŽEMO PRONAĆI
ODGOVOR.

ODGOVORA
NEMA.

GOVORIM ISTINU. IPAK, POZNATA
MI JE SUMNJA KOJA PROGANJA,
KIPTEĆA AGONIJA KOJA TI GORI U
GRUDIMA. U PROŠLIM VREMENIMA
GALAKTUS JE TAKOĐE OSETIO
TAJ ZOV.

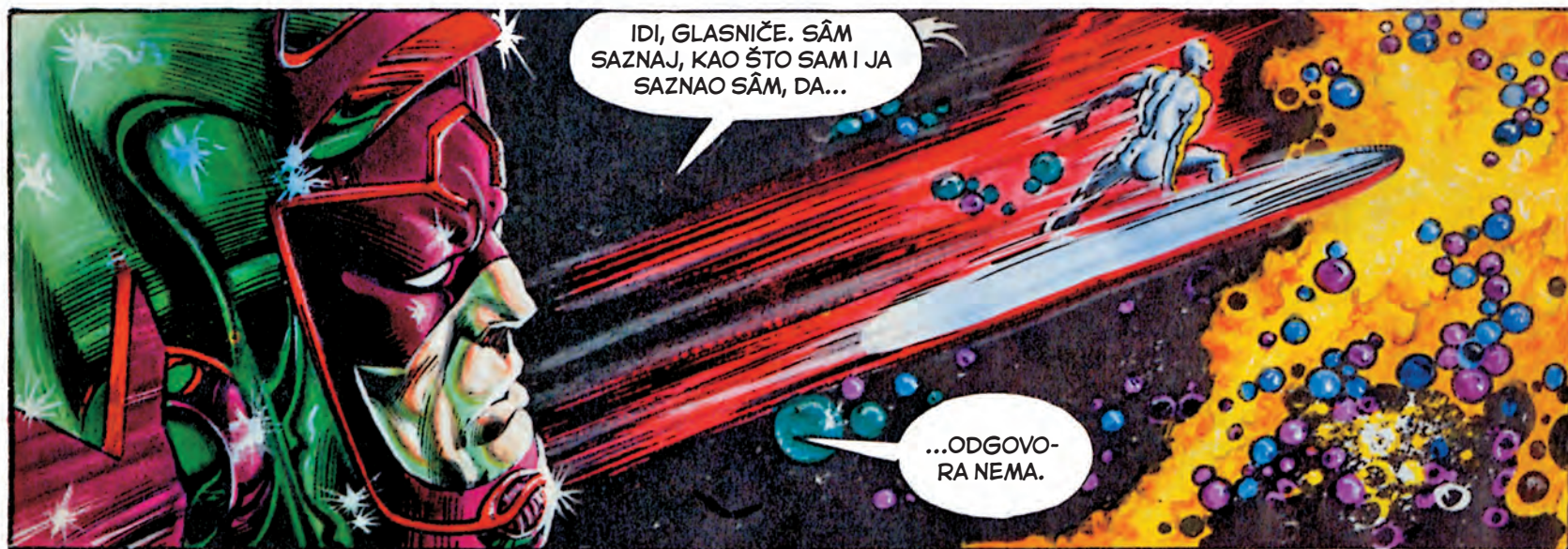
ZATO IDI. TRAŽI
ODGOVOR AKO
MORAŠ.

MORAM.

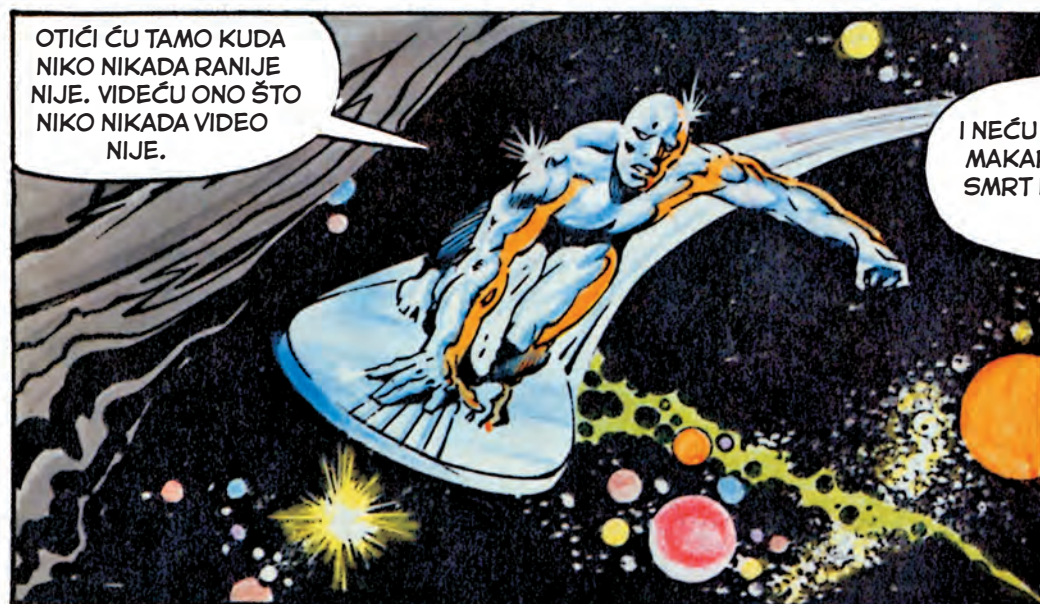
KOSMIČKOM MOĆI KO-
MANDUJEM... I POMOĆU
NJE SKINUĆU POSLED-
NJI VEO TAME.

BAREM ĆU
VIDETI ŠTA ČEKA IZA
NAJDALJE ZVEZDE...
ŠTA LEŽI IZVAN
KRAJA SAMOG
SVEMIRA.

IDI, GLASNIČE. SÂM
SAZNAJ, KAO ŠTO SAM I JA
SAZNAO SÂM, DA...

...ODGOVO-
RA NEMA.

OTIĆI ĆU TAMO KUDA
NIKO NIKADA RANIJE
NIJE. VIDEĆU ONO ŠTO
NIKO NIKADA VIDEO
NIJE.

I NEĆU USTUKNUTI...
MAKAR MI SE SAMA
SMRT ISPREČILA NA
PUTU.

KASNIJE. SATIMA, DANIMA ILI GODINAMA. MALO ZNAČAJA
VREME IMA U NAJDUBLJEM SVEMIRU.

TO JE ONO ŠTO
TRAŽIM. NAJMISTE-
RIOZNIJI PRIZOR SVIH
NEBESA...

PUKOTINA KOJA
VEČNO RASTE, VEČNO
SE ŠIRI U SAMOM
TKANJU SVEMIRA.
CRNA RUPA.

SAMO TU, UNU-
TAR NJENOG MRAČNOG
JEZGRA, MOŽE POSTOJATI
ANTIMATERIJA.

SAMO TU MOGU
NAĆI PROLAZ DO
DRUGOG UNIVERZU-
MA... DO TAJNE
BESKRAJA.

KAKO MOŽEMO S NAŠOM TEK SMRTNIČKOM
MUDROŠĆU OTKRITI ONO ŠTO SE OTKRITI NE
MOŽE? KAKO TI SMRTNIČKIM OČIMA MOŽEŠ
VIDETI ONO ŠTO SE VIDETI NE MOŽE?

ONO ŠTO VIDIŠ PRED SOBOM SAMO JE BLED I
TANAK VEO NAJNEOPISIVIJEG VELIČANSTVENOG
PUTA NA KOJI SE IKO IKADA ODVAŽIO.

UVUČEN SAM U
LEDENI PLAMTEĆI
VRTLOG ŽIVOG
NIŠTAVILA.

SVUDA OKO
MENE JE... SNAGA ZA
KAKVU NIKO NIKADA NIJE
ZNAO. KOVITLAJUĆA, ZASLE-
PLJUJUĆA, ZAGLUŠUJUĆA.
SNAGA, BEZGRANIČNA I
NEOBUZDANA.

SVE DUBLJE ME
USISAVA U PRASKAVO
SREDIŠTE ŠTO SE KO-
MEŠA... KA SAMOM SRCU
NEPOZNATE MONSTRU-
OZNE PRAZNINE.

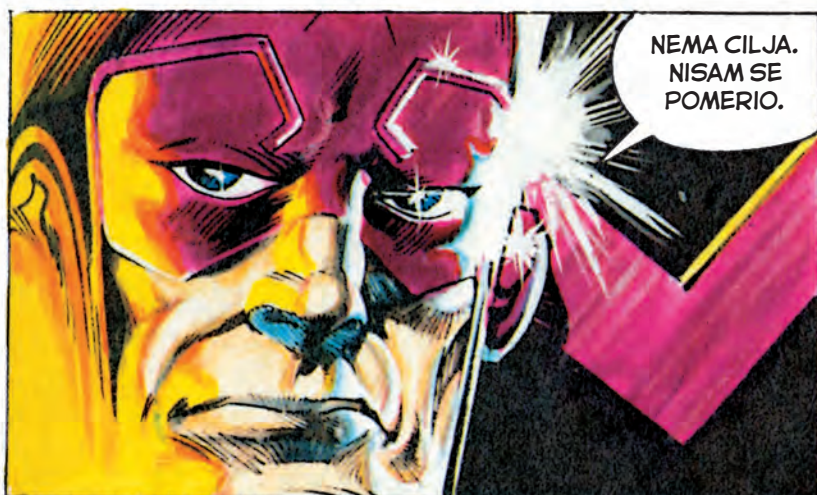

KAKVO JE OVO
BEZUMLJE? DA
LI JE SVE BILO
UZALUD?

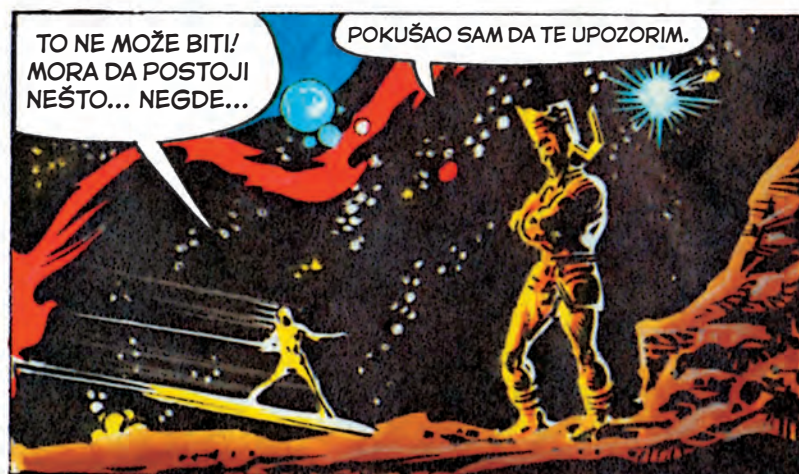
DA LI UNIVERZUM
NIJE NIŠTA VIŠE OD
VEČNE KOSMIČKE
PORUGE?

ILI SI, POMOĆU
MOĆI KOJA JE POZNA-
TA SAMO TEBI, DOŠAO
DO CILJA PRE
MENE?

NEMA CILJA.
NISAM SE
POMERIO.

TO NE MOŽE BITI!
MORA DA POSTOJI
NEŠTO... NEGDE...

POKUŠAO SAM DA TE UPOZORIM.

NA ŠTA DA
ME UPOZORIŠ?
GOVORI, GA-
LAKTUSE.

ČOVEK JE ODUVEK ZNAO ODGOVOR. NIJE LI
ZABELEŽEN U NAUCI, PESMAMA I LEGENDAMA
JOŠ OD PRASKOZORJA VREMENA?

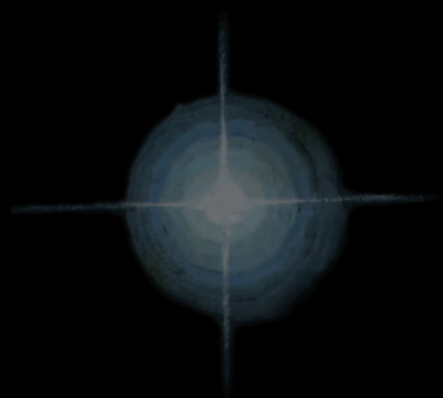
VREME I PROSTOR
SU JEDNO. OVDE
JE TAMO, ONDA JE
SADA. A BOG JE
SVE.

KONAČNO
SHVATAM.

TRAŽIO SAM MESTO.
ALI MESTA NEMA.

ODGOVOR
LEŽI... U
NAMA SA-
MIMA.

KRAJ

THE SILVER SURFER

MARVEL[®]
GRAPHIC
NOVEL

JUDGMENT DAY

STAN LEE
AND
JOHN BUSCEMA

SREBRNI LETAČ SUDNJI DAN

STEN LI
SCENARIO

DŽON BJUSEMA
CRTEŽ

MAKS ŠIL
KOLOR

FIL FELIKS
UPIS TEKSTA

TOM DEFALCO
i DŽON BJUSEMA
PRIČA

RALF MAKIO
UREDNIK

TOM DEFALCO
GLAVNI UREDNIK

Za sve je kriv Džon Bjusema!

Želeo je da kreira svoju priču o Srebrnom Letaču i da je nacrti na svoj način – radeći samo jednu ilustraciju na tabli!

Glavni urednik *Marvela* Tom Defalko i urednik *Srebrnog Letača* Ralf Makio, bez sumnje uhvaćeni u zaraznoj pomami kreativne sulude hrabrosti, dali su svoj blagoslov Velikom Džonu.

I tako je rođen projekat.

Onda je na red došao pipav deo – pronaći nekog ko će napisati čudesne reči i strastvene rečenice koje će jedinstvenu ideju spojiti u neraskidivu celinu. Pa, izgleda da su u tom trenutku svi pisci otišli na pauzu za ručak, jer je pogled usmeren ka iskreno vašem.

Najjasnije bi bilo da se stave natpisi na dnu svake strane i da se završi na tome. Takođe bi bilo i najlakše. Ali nikada se još nije desilo da Dovitljivi Sten i Veseli *Marvelov* tim posegnu za jednostavnim rešenjem.

Nikada ranije, po mojim saznanjima, nije postojao grafički roman sa ilustracijama preko cele strane, pri čemu je svaka ilustracija tretirana kao tipični stripski kadar sa obiljem dijaloških balončića, natpisa i zvučnih efekata.

Reći da je ovo izdanje „prvo od svoje vrste“ ne bi bilo ni pošteno niti bi bilo dovoljno. To je zaista prekretnica u istoriji izdavaštva. Vizuelno, stilski, dramaturški i umetnički, Džon Bjusema i *Marvel komiks* stvorili su jedinstven doprinos u ilustrovanom epskom žanru.

Što se mene tiče, moj najveći problem nije bio da napišem priču – bilo je uživanje pisati za Džonove crteže. Ne, ono što me je razdiralo bili su pokušaji da osmislim gde da smestim balončiće i natpise a da ne oskrnavim majstorov crtež! Pošto sam njegov veliki fan, svaki put kad bih nabacio neki natpis preko njegovih fantastičnih figura ili briljantnih pozadina, bilo bi to bolno i srceparajuće, poput zabadanja noža pravo u srce!

Ali sada je rad iz ljubavi gotov. Završili smo svoj deo posla. Ostalo je na vama. Ako u priči budete uživali kao što smo mi uživali u njenom stvaranju za vas, onda čestitamo!

Spremite se za posebnu poslasticu!
Ekscelzior!

Stan Lee

OBZORJA KOJA NIJEDNO
LJUDSKO OKO NE MOŽE
VIDETI...

JA SAM VIDEO!

ZVUKE KOJE NIJEDAN
SMRTNIK NE MOŽE ČUTI...

JA SAM ČUO!

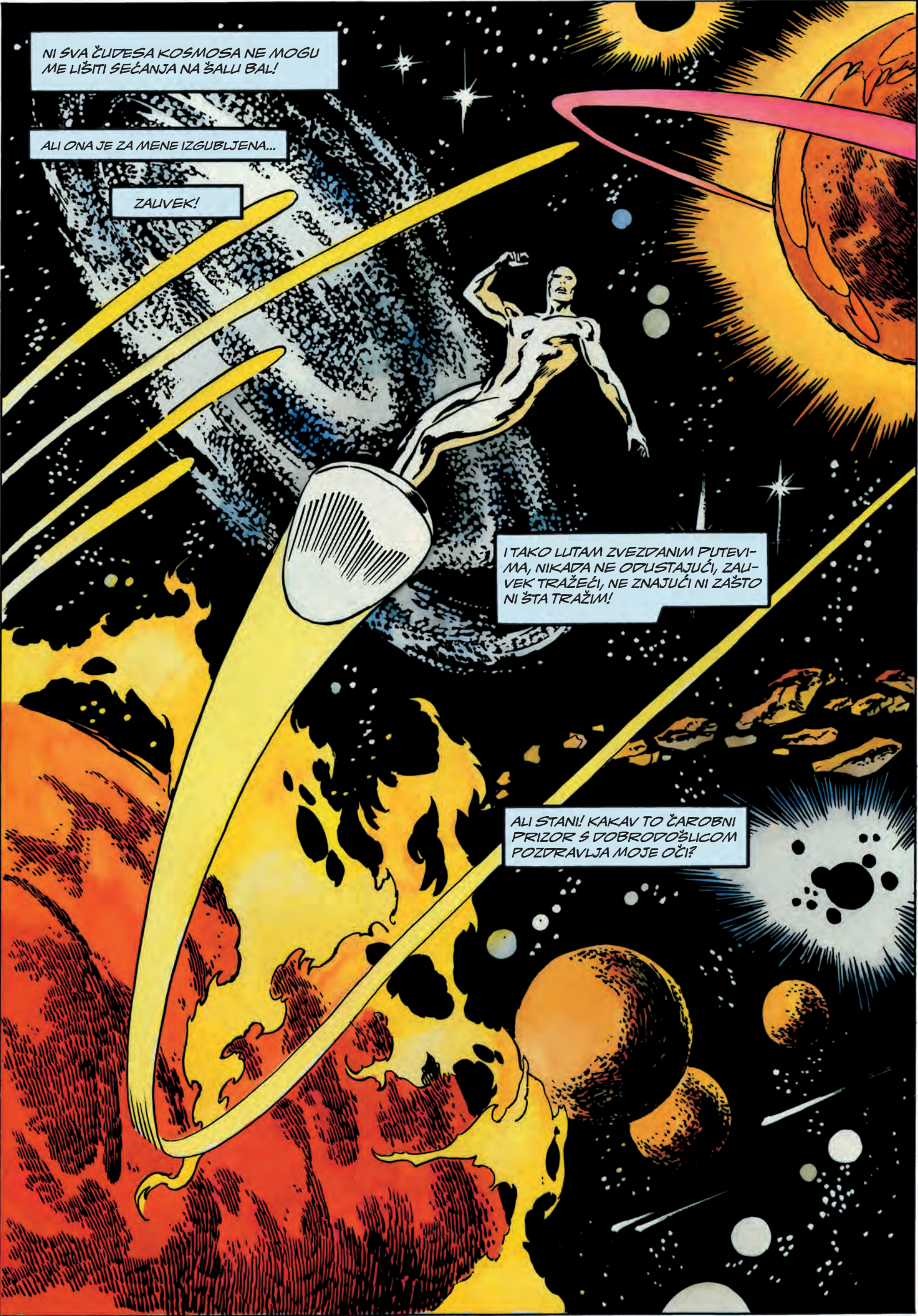
EMOCIJE KOJE NIJEDNO ZEMA-
LJSKO BIĆE NE MOŽE OŠETITI...

JA SAM OSETIO!

JER SAM KRSTARIO
BESKRAJNIM STAZA-
MA SVEMIRA.

JA...

SREBRNI
LETAČ!

NI SVA ČUDESA KOSMOSA NE MOGU
ME LIŠITI SEĆANJA NA ŠALU BAL!

ALI ONA JE ZA MENE IZGUBLJENA...

ZALVEK!

I TAKO LUTAM ZVEZDANIM PUTEVI-
MA, NIKADA NE ODUSTAJUĆI, ZAL-
VEK TRAŽEĆI, NE ZNAJUĆI NI ZAŠTO
NI ŠTA TRAŽIM!

ALI STANI! KAKAV TO ČAROBNI
PRIZOR S DOBRODOŠLIČOM
POZDRAVLJA MOJE OČI?

PROCEP U SVEMIRU!

ALI NIKADA NIJE BILO MISTIČNE KAPIJE
KOJU SU ČUVALA TAKO PREDIVNA BIĆA!

ONE MI SE OBRAČAJU! NJI-
HOVE REČI MI LAGANO DOPİ-
RU DO UŠIJU POPUT NEŽNOG
MILOVANJA SNEŽNIH
PAHLJICA NA
POVETARCU.

NE SREĆEMO
SE SLUČAJNO,
NEBESKI JAHAČU.
DUGO SMO ČEKALE
NA OVAJ OBEĆANI
TRENUTAK.

TVOJ
DOLAZAK
JE PRED-
SKAZAN.

KOSMIČKO
PRORO-
ČANSTVO JE
ISPUNJE-
NO.

SAMO PRAVI
SREBRNI LETAČ
MOŽE ZAKORAČITI
KROZ MAGIČNU
KAPIJU!

TU, UNUTAR
OSPOKOJAVAJUĆE
TOPLINE, SAMO
POŽELI, I SVE ŠTO
SI ODUVEK SANJAO
BIĆE TVOJE.

KAO ŠTO
ĆEMO I MI BITI
TVOJE...
ZALVEK.

PREDUGO I PRE-
DALEKO SAM LU-
TAO. PREVIŠE SAM
VIDEO, A PREMALO
RAZUMEO.

ALI JEDNO
ZNAM VRLO
DOBRO...

ŠTO JE
DAR VEĆI,
VEĆA JE I
NJEGOVA
CENA!

NEKI TANANI PREDOSEĆAJ, NEKO
KOSMIČKO ČULO ZA OPASNOST,
UPOZORILO ME JE DA NE PRILAZIM
BLIŽE, VEĆ DA SE SPREMIM DA
PRODUŽIM DALJE.

LIČILI SU NA SIRENE...

ALI BILI SU DEMONI.

I VIŠE SE NIŠU NI TRUDILI DA SAKRIJU
SVOJ PRAVI IZGLED I ZLOKOBNE
NAMERE.

NE SME POBEĆI!
PLAN NE SME
PROPASTI!

ZAROBITE GA!
OKUJTE GA!
UNIŠTITE GA!

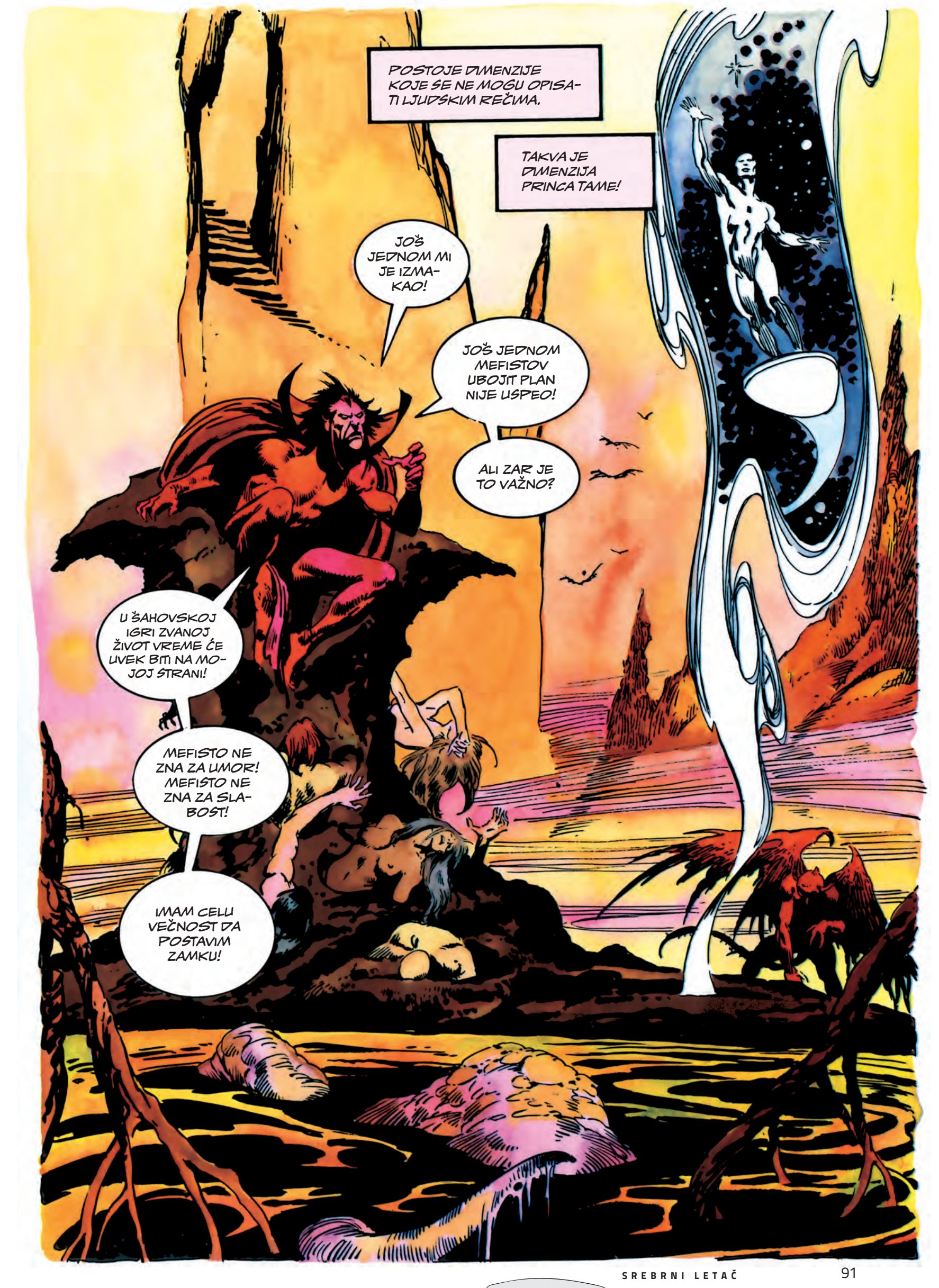
NAŠ JE!
ON NEMA VO-
LJE DA SE SU-
PROTSTAVI!

ŠIROM GALAKSIJA PRIČA SE
IZNOVA PONAVLJA!

LIVEK POSTOJE ONI KOJI
GREŠKOM MIROLJUBIVOST
SHVATAJU KAO
SLABOST.

ALI TAKO MI
KOSMIČKE MOĆI,
OVA TROJICATU
GREŠKU VIŠE NEĆE
NAPRAVITI!

POSTOJE DIMENZIJE
KOJE SE NE MOGU OPISA-
TI LJUDSKIM REČIMA.

TAKVA JE
DIMENZIJA
PRINCA TAME!

JOŠ
JEDNOM MI
JE IZMA-
KAO!

JOŠ JEDNOM
MEFISTOV
UBOJIT PLAN
NIJE USPEO!

ALI ZAR JE
TO VAŽNO?

U ŠAHOVSKOJ
IGRI ZVAHOJ
ŽIVOT VREME ĆE
LIVEK BITI NA MO-
JOJ STRANI!

MEFISTO NE
ZNA ZA UMOR!
MEFISTO NE
ZNA ZA SLA-
BOST!

IMAM CELU
VEČNOST DA
POSTAVIM
ZAMKU!

PRE ILI
KASNIJE, SRE-
BRNI LETAČ ĆE SE
SKRHATI PRED
MNO!

PRE
ILI KASNIJE,
NJEVOVA DUŠA
BIĆE MOJA!

NASTAVIO SAM PUT.

SVEMIR JE TOLIKO OGROMAN I
TAKO KRCAT ZAGONETKAMA I ČU-
DESIMA DA ME NIJEDNA PRETNJA,
NI ŽIVOTU NI RAZUMU, NE MOŽE
DUGO ZADRŽATI.

DA LI JE PROŠAO DAN, MESEC
ILI GODINA?

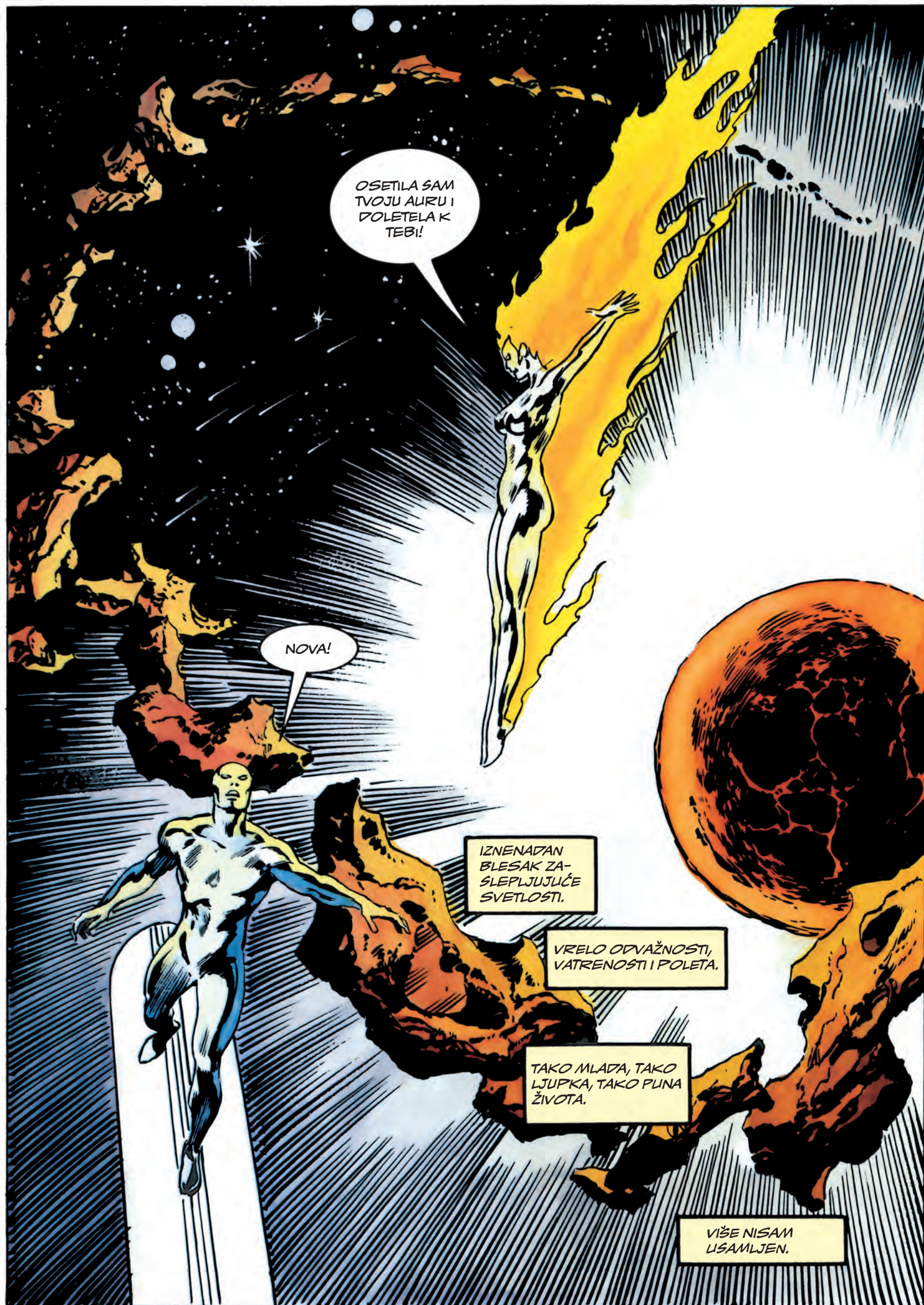
U USKOVITLANIM
BESPUČIMA KOSMOSA
VREME ŠKORO DA NEMA
NIKAKVOG ZNAČAJA.

KAD SI OKRUŽEN
BESKONAČNOŠĆU,
KAKVOG SMISLA
IMA BROJATI
ČASOVE?

A ONDA SAM
VIDEO.

BLEŠTAVI
METEOR IDE
KA MENI.

ALI BRŽE
OD SVIH KOJE
SAM DOSAD
VIDEO.

M A R V E L C O M I C S

SILVER SURFER

REQUIEM

S T R A C Z Y N S K I • R I B I C

issue number one of four

STRACZ.

KOSMIČKI URAGAN TUTNJI NEPOZNATIM
DELOM SVEMIRA MILION KILOMETARA NA ČAS,
NJEHOVI GASNI PIPCI PROTEŽU SE HILJADAMA
SVETLOSNIH GODINA U SVIM PRAVCIMA.

DUBOKO U UTROBI TRIDESET SVE-
TLOSNIH GODINA ŠIROKOG SUPER-
VETRA NJEGOVA JATA JEDNAKA SU
MASI MILIONA ZVEZDA KOJE ĆE POKU-
LJATI IZ EKSPLOZIJE TOLIKO OGROMNE
DA JE UM NE MOŽE NI ZAMISLITI.

NJIHOVI KRICI NAJAVLJUJU
SMRT DŽINOVSkih ZVEZDA I
RAĐANJE NOVIH.

JA SAM NORIN RAD. SREBRNI LETAČ.
POSEDUJEM MOĆ KOSMOSA I NEKADA
SAM BIO GLASNIK GALAKTUSA, ŽDERAČA
SVETOVA. PUTOVAO SAM GALAKSIJAMA
I VIDEO VIŠE NO ŠTO BI MOGLE DA
VIDE BILO ČIJE OČI ZA ŠTO ŽIVOTA.

ALI I SADA GLEDAM U PRIZOR
PRED SOBOM SA STRAHOPOŠTO-
VANJEM TEK ROĐENOG DETETA.

SREBRNI LETAČ

Rekvijem

PRVI DEO: KYRIE

DŽ. MAJKI
STRAZINSKI
PRIČA

ESAD
RIBIĆ
PRIČA

VC'S KORI
PETIT
UNOS TEKSTA

DANIJEL KEČAM
KORI SEDLMAJER
POMOĆNI UREDNICI

AKSEL
ALONSO
UREDNIK

DŽO
KESADA
GLAVNI UREDNIK

DEN
BAKLI
IZDAVAČ

SPECIJALNA ZAHVALNOST STENU LIJU I DŽONU BJUSEMI

ETRA

VEČNI KRUG ŽIVOTA OVDE
JE TAKO JASNO VIDLJIV.
RAĐAMO SE U VATRI I ŽIVIMO
U SJAJU PLAMENA SVOJIH
STRASTI, OSVETLJUJUĆI
SVET OKO SEBE.

ŽIVIMO I UMIREMO U VATRI, ZNAJUĆI DA
ČEMO SE POSLE SMRTI PONOVO RODITI
U MISLIMA I DUŠAMA ONIH KOJI ČE NA-
STAVITI STAZOM ŠTO SMO MI OBASJALI
ZA NJIH TOKOM VEKOVA.

STAZOM KOJA ČE NAS JEDNOG
DANA SVE POZVATI KUĆI...

...KADA SVETLOST
POČNE DA GASNE.

„HEJ, RASTE-
GLJIVKO... KUDA
ČEŠ SA OVIM?“

MOŽEŠ DA GA
STAVIŠ PORED ELE-
KTROPROPULZIVNIH
MODULATORA.

RIDE...

IZVINI.

SJAJNA ZELENA
MAŠINA S CRVENIM
TREPČUČIM
SVETLIMA.

HVALA.

SJAJNA ZELENA
MAŠINA S CRVENIM
TREPČUČIM SVETLIMA
I NARANDŽASTIM
PREKIDAČIMA...

...ILI SJAJNA ZELENA
MAŠINA S CRVENIM
TREPČUČIM SVETLIMA
I ŽUTIM DIMOM KOJI
KULJA S DNA?

SJAJ-
NA ZELE-
NA SA...

ŠTA?

SAMO TE ZA-
VITLAVAM, RA-
STEGLJIVKO.

WHAMMMMM!

SVE TE JE LAKŠE
NAVUČI, RIDE. MORAO
BI DA PROBAŠ DA S
VREMENA NA VREME
MAKNEŠ OČI OD TIH
MIKROSKOPA.

HEJ, EVO JEDNOG
DOBROG PITANJA
ZA TEBE.

AKO MOŽEŠ SVE DA RASTE NEŠ, ZAŠTO ONDA NE SEDNEŠ U FINU UDOBNU FOTELJU I NE RASTE NEŠ OČNE JABUČICE DO TIH OKULARA? ZNAŠ, KAO U CRTANIM FILMOVIMA.

JA...

NE SME...

JEDNOM JE PROBAO, ALI...

NIJE USPELO?

NE, USPELO JE SASVIM DOBRO... ALI JE IZGLEDALO TAKO JEZIVO DA MU JE SJU PORUČILA DA ČE, AKO TO JOŠ JEDNOM URADI, NAREDNIH ŠEST MESECI SPAVATI NA KAUCU.

SAMOTNA JE I TRNJEM POSUTA STAZA EKSPERIMENTALNE NAUKE.

ŠTA REČE, RASTE GLJIVKO?

REKOH KAKO OVIH DANA NEČU ZABORAVITI DA STAVIM KATANAC NA VRATA.

DOBRO, U REDU, SHVATAM PORUKU. IONAKO NEMA NIČEG INTERESANTNO U NOVINAMA.

HEJ, PALIDRVCE, NEMOJ DA SE IZGUBIŠ S TIM NOVINAMA... HOĆU DA POGLEDAM ČITULJE, DA PROVERIM IMA LI NEKOG KO MI SE NE SVIĐA.

BENE, TEBI SE NIKO NE SVIĐA.

JEST, ZATO MI SE SVIĐA TAJMS. UMRICE ZAUZIMAJU BAŠ OGROMAN DEO, ZNAŠ?

REKOH OGROMAN.

DŽONI?

UH... RIDE... BIĆE BOLJE DA DOĐEŠ.

NEKO ŽELI DA
TE VIDI.

